

*Lukuvuosi- ja
opinto-opas*

***Kokkolan suomalainen lukio
Lukuvuosi 2026 - 2027***

Tervetuloa opiskelemaan Kokkolan suomalaiseen lukioon	3
Yhteystiedot.....	4
Opettajat	5
Ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaajat	6
Lukio-opiskelu.....	7
Lukion oppimäärä ja lukion päättötodistus	7
Opiskelija-arviointi	8
Oppiaineen oppimäärän arviointi.....	13
Opinto-ohjaus ja opiskelijan tuki	14
Oppimisen tuki lukiossa.....	18
Kokkolan suomalaisen lukion poissaolosäännöt	19
Kokkolan suomalaisen lukion poissaolomalli.....	21
Vilppi.....	22
Ohjeistus tekoälyn käyttöön opiskelussa.....	22
Kokkolan suomalaisen lukion erityinen koulutustehtävä	23
Kokkolan suomalaisen lukion työpäivät.....	24
Kiertotuntikaavio ja päättöviikot.....	25
Ylioppilastutkinto.....	26
Syksyn 2026 YO-koepäivät	27
Kevään 2027 YO-koepäivät.....	28
Abi – ylioppilaaksi valmistumisen tärkeitä päivämääriä.....	29
Nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijako, LOPS2021	30
Kokkolan lukiokoulutuksen järjestyssäännöt	31
Huomioitavaa koulun lainakannettavan käytöstä	33
Opintoetuudet.....	34
Muistiinpanoja.....	35

Tervetuloa opiskelemaan Kokkolan suomalaiseen lukioon

Tervetuloa opiskelemaan Kokkolan suomalaiseen lukioon.

Tähän oppaaseen on kirjattu oleellimmat lukuvuoden työtä ohjaavat asiat. Oppaan ja opintojen ohjauksen avulla voit laatia itsellesi opinto-ohjelman tulevaksi lukuvuodeksi. Opintojen suunnittelussa saat apua ryhmänohjaajaltasi, opinto-ohjaajilta, aineenopettajilta, rehtoreilta ja koko henkilökunnalta.

Kokkolan suomalainen lukio tarjoaa opiskelijoilleen nykyaikaisen oppimisympäristön, innostavan ilmapiirin ja laadukkaan opetuksen. Laaja ja monipuolinen opintotarjonta kaikissa oppiaineissa tarjoaa mahdollisuuden opintojen painottamiseen ja antaa hyvät tiedot ja taidot lukion jälkeisiin opintoihin ja elämään.

Kokkolan suomalainen lukio

Torikatu 43
67100 Kokkola

Vt. Rehtori Anneli Kauppi puh. 040 806 5157 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Apulaisrehtori Jussi Hietapakka puh. 040 8050 984 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Opinto-ohjaaja Markku Anttila puh. 044 576 7673 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Opinto-ohjaaja Marja Ranta-Nilkku puh. 044 780 9630 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Opinto-ohjaaja Eija Varis puh. 044 780 9960 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Opinto-ohjaaja Tiina Oikari puh. 044 725 0416 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Koulusihteeri Anita Kauppinen puh.040 806 5158 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Koulusihteeri Johanna Elvkulla puh. 040 806 5145 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Erityisopettaja Tiina Vitka puh. 050 472 6855 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Erityisopettaja Taru Joensuu puh. 040 806 5947 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Kuraattori Jenni Välisaari puh. 040 8068 438 etunimi.sukunimi(at)soite.fi

Terveystenhoitaja Niina Heinonen puh. 044 730 7690 etunimi.sukunimi(at)soite.fi

Koulupsykologi Roosa Di Baldo puh. 050 4326 414 etunimi.sukunimi(at)soite.fi

Psyykkari Henna Anttiroiko puh. 040 804 2851 etunimi.sukunimi(at)soite.fi

Vahtimestari Toni Haapasalo puh. 044 7809 623 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

IT -vastaava Petri Linna puh. 040 488 2909 etunimi.sukunimi(at)edu.kokkola.fi

Opettajat

Lyhenne	Nimi	Oppiaineet
AAM	Aalto Minna	ÄI
Ala	Alatupa Pirjo	UE, PS
MA	Anttila Markku	OP
Bjs	Björkqvist Soledad	EAB
BRE	Breilin Reetta	KU
Hak	Hakunti Eija	SA, RA
VHP	Harjupatana Veera	EN, RU
Hei	Heikkilä Tuula	BI, GE
Htl	Hietalahti Janne	ÄI
Hie	Hietapakka Jussi	Apulaisrehtori, MA, FY
Huu	Huuhka Kim	LI
ISK	Issakainen Katri	HI, YH
TAJ	Joensuu Taru	Erityisopetus
JOS	Jokela Satu	RU, EN
JJY	Jylhä Janne	KE, MA
KKA	Karjalainen Kirsi	KU
AKA	Kauppi Anneli	Vt. Rehtori
Kpe	Kauppi Pekka	HI, YH
Ksm	Keski-Sikkilä Mari	EN, RU
JKL	Klemola Janne	FY, MA, KE
KOS	Konola-Storbacka Satu	SA, RU, EN
KOA	Koskinen Anu	EN
KA	Koskiniemi Anniina	HI, YH, UE
KUT	Kujala Tiina	LI, TE

Lyhenne	Nimi
AtLi	Lindberg Atte
Lin	Linna Petri
MMY	Myllylä Marika
MÄKI	Mäkitalo Matti
OIK	Oikari Tiina
OJK	Ojanen Kirsi
PIH	Pihlajakangas Mikko
KPO	Pollarikoski Kamilla
MPO	Poranen Marjaana
RAM	Rannisto Milja
Ran	Ranta-Nilkku Marja
MRE	Relander Mikko
RON	Roimela Nina
ASN	Sandkvist-Niemi Anu
ES	Saviaro Erkki
SAP	Savolainen Pauliina
Esu	Suutari Elina
TAE	Taipalharju Elisa
VAE	Varis Eija
Vii	Viiliäinen Kirsi
Vkt	Vitka Tiina
WDS	Widjeskog Sebastian
YLI	Yli-Länttä Janne

Ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaajat

ryhmä	ryhmänohjaaja	opinto-ohjaaja	Perusluokka
Kokkolan suomalainen lukio			
L26a	Keski-Sikkilä Mari	Ranta-Nilkku Marja	406
L26b	Alatupa Pirjo	Varis Eija	226
L26c	Pollarikoski Kamilla	Varis Eija	121
L26d	Koskinen Anu	Ranta-Nilkku Marja	404
L26e	Klemola Janne	Anttila Markku	315
L26f	Harjupatana Veera	Anttila Markku	413
L26g	Taipalharju Elisa	Ranta-Nilkku Marja	312
L26h	Myllylä Marika	Varis Eija	415
L26i	Lindberg Atte	Anttila Markku	026
L25a	Relander Mikko	Anttila Markku	227
L25b	Konola-Storbacka Satu	Ranta-Nilkku Marja	408
L25c	Rannisto Milja	Ranta-Nilkku Marja	113
L25d	Karjalainen Kirsi	Varis Eija	228
L25e	Widjeskog Sebastian	Varis Eija	223
L25f	Viiliäinen Kirsi	Anttila Markku	316
L25g	Mäkitalo Matti	Varis Eija	311
L25h	Hietapakka Jussi	Ranta-Nilkku Marja	310
L25i	Saviaro Erkkö	Oikari Tiina	232
L24a	Yli-Länttä Janne	Ranta-Nilkku Marja	323
L24b	Jokela Satu	Varis Eija	122
L24c	Hakunti Eija	Varis Eija	403
L24d	Ojanen Kirsi	Ranta-Nilkku Marja	501
L24e	Poranen Marjaana	Anttila Markku	117
L24f	Koskiniemi Anniina	Anttila Markku	028
L24g	Jylhä Janne	Ranta-Nilkku Marja	321
L24h	Pihlajakangas Mikko	Varis Eija	319
L23a	Kujala Tiina	Oikari Tiina	024

LUKIO-OPISKELU

Lukiossa opiskelijan yksilöllinen opinto-ohjelma korostuu. Lisääntynyt vapaus tuo mukanaan kasvavaa vastuuta. Lukio ohjaa ja auttaa tekemään suunnitelmia ja valintoja, mutta jokainen kantaa itse vastuun ratkaisuistaan. Yleisiä opiskeluun liittyviä ohjeita käydään läpi muun muassa yhteisissä ryhmänohjaustuokioissa. Aineenopiskeluun liittyvää ohjausta annetaan aineenopetuksen yhteydessä. Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Opettaja kirjaa poissaolon. Opintojakson suorittamisesta itsenäisesti opiskellen sovitaan opettajan kanssa.

Opinto-aika

Tavallisimmin lukio-opinnot suoritetaan kolmessa tai neljässä vuodessa. Kolmen vuoden opinto-ohjelman mukaan kussakin jaksossa (5-jaksojärjestelmä) on keskimäärin 12 opintopisteen laajuiset opinnot. Rehtori voi perustellusta syystä myöntää opiskelijalle opiskeluajan pidennystä neljännen opintovuoden jälkeen.

Opinto-ohjelma

Opiskelija voi tarkistaa opintosuunnitelmaansa ja valintojaan lukuvuoden aikana. Mahdolliset muutokset voidaan tehdä joko opinto-ohjaajan kanssa tai opiskelijan toimesta suoraan Wilmaan. Wilman kautta opiskelija voi seurata omaa opintomenestystään. Wilman avulla opiskelija voi nähdä myös oman viikoittaisen ja jaksottaisen työjärjestyksensä. Alaikäisten lukiolaisien vanhemmille/huoltajille toimitetaan Wilman vanhempain/huoltajien tunnuksat.

Oppimäärä

Lukion koko oppimäärä on vähintään 150 opintopistettä. Lukion oppimäärään tulee sisältyä myös vähintään 20 opintopisteen laajuiset valtakunnalliset valinnaiset opinnot. Opintojen sisällöt on kuvattu opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelma ja opintojaksokuvaukset löytyvät Wilmasta.

Ensimmäisen lukuvuoden aikana voi alustavasti suunnitella ylioppilastutkinnon kirjoitusohjelmaa. Toisena opintovuotena tarkennetaan suunnitelmia ylioppilaskirjoituksiin osallistumisesta ja oppimäärän suorittamisesta.

Lukiossa järjestetään erilaisia tilaisuuksia ja tapahtumia. Tällaisia tilaisuuksia voivat olla konsertit, näytelmät, kevät- ja syyslukukauden päättöjuhlat sekä muut tapahtumat ja retket. Nämä ovat osa lukion toimintaa ja opiskelijalla on velvollisuus osallistua niihin.

Lukion oppimäärä ja lukion päättötodistus

LUKION OPPIMÄÄRÄ JA LUKION PÄÄTTÖTODISTUS

Lukion oppimäärä on vähintään 150 opintopistettä. Suoritetuiksi opintojaksoiksi luetaan lukion opetussuunnitelman arvosteluohjeiden mukaiset opinnot ja suoritukset. Muissa oppilaitoksissa suoritettavat opinnot voidaan lukea hyväksi. Rehtori tekee tapauskohtaisesti päätöksen muualla suoritettavien opintojen hyväksilukemisesta.

YLIOPPILASTUTKINTO

Ylioppilastutkinto suoritetaan yhtenä, kahtena tai kolmena perättäisenä suorituksena. Opiskelija päättää suorituskertojen määrän ja kirjoitusten ohjelmansa ylioppilaskirjoituksista annettujen määräysten mukaan. Ylioppilastutkintotodistuksen saamisen ehtona on lukion oppimäärän suoritus.

Opiskelija-arviointi

ARVIOINNIN TAVOITTEET

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida monipuolisesti. Opiskelijan arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua sekä kehittämään opiskelijan edellytyksiä itsearviointiin. Opiskelijalla on oikeus saada tieto arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen. Opiskelijalle on lukio-opintojen aikana annettava mahdollisuus itsearviointiin. (Lukiolaki 10.8.2018/714, 37 § 1 mom)

Arviointi on aina sidoksissa tavoitteisiin ja kulloiseenkin tilanteeseen. Lukiokoulutuksessa arvioinnilla on kaksi keskeistä tehtävää:

1. Oppimisen tukeminen ja ohjaaminen. Tätä tehtävää toteuttaa opintojakson aikana annettava palaute, formatiivinen arviointi. Palautteella kuvataan opiskelijan edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Se on tärkeä osa opiskelijan ja opettajan vuorovaikutusta. Opintojakson aikainen palaute sekä lukio-opintojen aikainen, opettajan tuella tehty itsearviointi ja vertaisarviointi auttavat opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppimiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.
2. Osaamiselle ja oppimiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen näkyväksi tekeminen. Tätä tehtävää toteuttaa osaamisen ja opitun arviointi, summatiivinen arviointi. Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet. Opintojakson arvosana määräytyy oppiaineen tavoitteiden, keskeisten sisältöjen, oppiaineessa määriteltujen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden sekä arviointiperusteiden mukaan.

Sekä formatiiviseen että summatiiviseen arviointiin kuuluu opiskelijan työskentelyn arviointi, joka perustuu oppiaineissa määriteltuihin työskentelyn tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin tulee olla monipuolista ja tarkoituksenmukaisin menetelmin toteutettua. Opiskelijalla on oltava opintojakson aikana erilaisia mahdollisuuksia, tilaisuuksia ja tapoja osoittaa oppimistaan ja osaamistaan. Arvioinnilla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan opiskelijoiden tarpeiden mukaisesti.

Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson tavoitteet ja arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle opintojakson alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa ja tuetaan heidän opintojensa suunnittelua. Opiskelijan tulee saada tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen edistymistään arvioidaan. Arviointiperusteilla parannetaan arvioinnin läpinäkyvyyttä.

OPINTOJAKSOJEN ARVIOINTI

Opiskelijan työskentelyä, oppimista ja osaamisen kehittymistä tulee arvioida opetussuunnitelman mukaisen opintojakson suorittamisen aikana suhteessa opintojaksolle asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelijan tulee saada palautetta oppimisensa kehittymisestä. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 2 mom.)

Opetussuunnitelman mukainen opintojakso arvioidaan sen suorittamisen päätteeksi. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 3 mom.)

Opiskelijan oppimista arvioidaan opintojakson aikana antamalla hänelle arviointipalautetta opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Oppimista tukevaa palautetta tulee antaa riittävän aikaisessa vaiheessa opintojaksoa, jotta opiskelijalla on mahdollisuus kehittää sen perusteella opiskeluaan ja työskentelyään.

Opiskelijan opintosuorituksista annetaan arvosana tai suorituserkintä opintojakson päätyttyä. Jos opintojakso koostuu useammasta saman oppimäärän moduulista, annetaan kaikista moduuleista arvosana. Jos kyse on usean oppiaineen yhteisestä opintojaksosta, arvosanat annetaan moduuleittain. Arvosanojen tulee perustua monipuoliseen oppimisen, osaamisen ja opitun näyttöön opintojakson tavoitteiden saavuttamisesta. Arvioinnin kohteina ovat opiskelijan tiedot, taidot ja työskentely. Arviointi ei kohdistu opiskelijan arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Arvioinnin toteuttamisesta päätetään tarkemmin paikallisessa opetussuunnitelmassa.

Oppimisen tuen tarpeet, kuten sairaudesta tai vammasta johtuvat haasteet, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, tulee ottaa arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

ARVIOINTI KOKKOLAN SUOMALAISESSA LUKIOSSA

Numeroin annettavassa arvostelussa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttävää, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Opintojakso tai oppiaine, jota ei arvostella numeroin, arvioidaan suoritetuksi tai hylätyksi. (Valtioneuvoston asetus lukiokoulutuksesta 810/2018, 17 §.)

Opiskelija saa suorituksen opinnoistaan opintojaksoittain. Pakollisista- ja valtakunnallisista valinnaisista opintojaksoista annetaan numeroarvosanat lukuun ottamatta opinto-ohjauksen opintojaksoja, joista annetaan suorituserkintä (S = suoritettu, H = hylätty). Paikallisista opinnoista annetaan suorituserkintä.

Lukiolain (714/2018) 37 §:n 3 momentin mukaan opiskelijalle tulee varata mahdollisuus osoittaa saavuttaneensa opintojaksolla edellytetyt tiedot ja taidot, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaksoa hyväksytysti.

Opiskelijalla on oikeus korottaa sekä hyväksyttyä että hylättyä arvosanaa siten, että hän voi osoittaa osaamistaan opintojakson keskeisissä tiedoissa ja taidoissa. Arvioinnin tulee tällöinkin olla monipuolista. Lopulliseksi arvosanaksi tulee eri uusimiskertojen arvosanoista paras.

Täydennystä vaativan opintojakson suorituksesta annetaan merkintä M. Täydennystä vaativa

opintojakso tulee täydentää suoritetuksi kuluvan lukuvuoden aikana (viidennen jakson osalta seuraavan lukuvuoden ensimmäisessä jaksossa). Tämän jälkeen täydennystä vaativa opintojakso poistuu ja opintojakson suorittaminen tulee aloittaa alusta.

Keskeytetty opintojakso merkitään merkinnällä K. Keskeytetty opintojakso tulee suorittaa kokonaan uudelleen, mikäli opiskelija haluaa opintojaksosta suorituksen.

Kokkolan kaupungin lukiokoulutuksessa hyväksytyjä ja hylättyjä arvosanoja voi uusia rajoituksetta erikseen ilmoitettuina uusintoihin varattuina ajankohtina, nämä ajankohdat löydät tästä opinto-oppaasta.

Itsenäinen opiskelu

Osa lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista voidaan edellyttää opiskeltavaksi itsenäisesti, jos se ei vaaranna koulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutumista ja opiskelijan edellytyksiä oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen. Opiskelijalle voidaan vastaavin edellytyksin myös hakemuksesta myöntää lupa suorittaa opintoja itsenäisesti. (Lukiolaki 714/2018, 25 §.)

Kokkolan kaupungin lukiokoulutuksessa on mahdollisuus itsenäisten opintojaksojen suorittamiseen. Opiskelijoita suositellaan suorittamaan oppiaineen ensimmäinen opintojakso lähiopetuksessa. Itsenäisesti opiskellun opintojakson opinnoista edellytetään hyväksytty arvosana.

Jos opiskelija opiskelee opintojakson kokonaan tai osittain itsenäisesti, noudatetaan soveltuvin osin edellä mainittuja arviointiperiaatteita. Tavoitteiden saavuttamista ja niiden suuntaista edistymistä on myös tällöin arvioitava riittävän laajasti ja monipuolisesti.

Erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan arviointi

Erityistä tukea tarvitsevan opiskelijan huomioiminen arvioinnissa riippuu opiskelijan tuen tarpeesta. Sellaisia erityisjärjestelyjä voivat olla lisäaika ja osittain tai kokonaan muu kuin koenäyttö. Opiskelijan on kuitenkin saatava arvioinnin avulla realistinen käsitys edistymisestään. Erityisopettaja osallistuu tarvittaessa opiskelijan arviointiin.

Arvioinnin suorittajat ja arviointiperusteista tiedottaminen

Opiskelijan arvioinnista päättää kunkin oppiaineen ja aineryhmän osalta opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Opiskelijalla on oikeus saada tieto arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta häneen.

Arviointiperusteista tiedottaminen parantaa opettajien ja opiskelijoiden oikeusturvaa ja motivoi opintoja. Yleisten arviointiperusteiden lisäksi kunkin opintojakson arviointiperusteet on selvitettävä opiskelijalle kurssin alussa, jolloin niistä keskustellaan opiskelijoiden kanssa.

Kokkolan suomalaisen lukion opiskelija ja tämän huoltaja saavat tietoa opintojen edistymisestä jokaisen opiskellun jakson jälkeen toteutettavasta jaksoarvioinnista Wilman kautta.

Opiskelijalla on mahdollisuus korottaa suorittamaansa hylättyä tai hyväksyttyä kurssiarvosanaa. Arvosanaa voidaan korottaa osallistumalla uusintakuulusteluun. Lopulliseksi arvosanaksi tulee tällöin kyseisistä suorituksista parempi.

Uusintakokeeseen ilmoittaudutaan Wilman (Tiedote) kautta ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Koulutuksen järjestäjän tehtävänä on opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä selvittää ja tunnistaa opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tämän esittämän selvityksen perusteella. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava toisessa [lukio]lain mukaista koulutusta antavassa oppilaitoksessa suoritettut 11 §:ssä tarkoitetut opinnot hyväksi lukemalla ne osaksi lukiokoulutuksen oppimäärää. Koulutuksen järjestäjän on tunnustettava myös muualla hankittu opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava osaaminen. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä 37 ja 38 §:ssä säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyessä ennen opintojen tai hyväksi luettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä osaamisen tunnustamisesta ja sitä koskevasta menettelystä. (Lukiolaki 714/2018, 27 §.)

Sen lisäksi, mitä lukiolaissa säädetään, tulee opintojen hyväksi lukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella välttää opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentää opiskeluaikaa.

Opiskelija osoittaa lukion rehtorille hakemuksen muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamiseksi. Opiskelijan tulee esittää luotettava selvitys opinnoistaan tai osaamisestaan. Tunnustamista varten lukio voi pyytää opiskelijaa täydentämään näyttöään suhteessa lukiokoulutuksen tavoitteisiin. Lukion rehtorin tulee varmistaa, että muualla suoritettujen opintojen sisällöt ja laajuus tai muutoin hankittu osaaminen vastaavat lukio-opetuksen tavoitteita. Opiskelijalle annetaan tietoa osaamisen tunnustamisen käytännöistä.

Muualla suoritettuja opintoja tai muutoin hankittua osaamista voidaan lukea hyväksi vahvistamalla ne osaksi lukion oppimäärää. Mikäli opinnot tai muutoin hankittu osaaminen luetaan hyväksi lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan numerolla arvioitaviin opintoihin, tulee opinnoista antaa numeroarvosana. Arvosanan määrittelyn tueksi voidaan edellyttää opiskelijalta lisänäyttöä. Muualla hankitun osaamisen arvioinnissa menetellään, kuten lukion opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisessa opetussuunnitelmassa opintojaksojen ja oppimäärän arvioinnista määrätään.

Luettaessa opiskelijalle hyväksi opintoja muista oppilaitoksista pitäydytään suoritusoppilaitoksen antamassa arvioinnissa. Jos kyseessä ovat paikallisessa opetussuunnitelmassa numeroin arvioitavat opinnot, arvosanat muutetaan lukion arvosana-asteikolle seuraavan vastavuusasteikon mukaisesti:

Opiskelija-arviointi

asteikko 1–5	lukioasteikko	asteikko 1–3
1 (tyydyttävä)	5 (välttävä)	1
2 (tyydyttävä)	6 (kohtalainen)	1
3 (hyvä)	7 (tyydyttävä)	2
4 (hyvä)	8 (hyvä)	2
5 (kiitettävä)	9 (kiitettävä), 10 (erinomainen)	3

Tapauksissa, joissa lukio ei voi päätellä, kumpaa lukion arvosanaa toisessa oppilaitoksessa suoritettut opinnot vastaavat, ylempää vai alempaa, on vastaavuus määriteltävä opiskelijan eduksi. Ulkomailla suoritettujen opintojen hyväksi lukemisessa ja osaamisen tunnustamisessa noudatetaan samoja periaatteita kuin kotimaassa suoritetuissa opinnoissa.

Opiskelijalla voi olla päättötodistuksessaan oppiaineesta vain yhden laajuinen oppimäärä. Opiskelijan siirtyessä oppiaineen pitkästä oppimäärästä lyhyempään hänen suorittamansa pitkän oppimäärän opinnot luetaan hyväksi lyhyemmässä oppimäärässä siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Pitkän oppimäärän opintojen arvosanat siirtyvät suoraan lyhyen oppimäärän opintojen arvosanoiksi, jollei opiskelija anna korkeampaan arvosanaan oikeuttavaa lisänäyttöä. Jos opiskelija pyytää, tulee hänelle järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Muut pitkän oppimäärän mukaiset hyväksytysti suoritettut opinnot tai opintojen osat voivat olla lyhyen oppimäärän valinnaisia opintoja paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Opiskelijan siirtyessä kesken oppimäärän lyhyemmästä pidempään oppimäärään menetellään edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Tällöin voidaan edellyttää täydentäviä opintoja, ja tässä yhteydessä myös jo suoritettujen opintojen arvosanat harkitaan uudelleen.

Jos opiskelijan äidinkieli ja kirjallisuus oppiaineen oppimääränä on suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (jäljempänä S2-oppimäärä), häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä S2oppimäärän mukaista opetusta tai onko lukio voinut tarjota vain osan S2oppimäärän opintojaksoista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettut opinnot luetaan hyväksi täysimääräisesti S2oppimäärän opintoihin, ja niistä saatu arvosana siirtyy S2opintojen arvosanaksi. S2-opinnot korvaavat suomen kieli ja kirjallisuus oppimäärän opinnot siinä määrin kuin niiden tavoitteet ja keskeiset sisällöt vastaavat toisiaan. Opiskelijalla voi olla todistuksessaan arvosana vain joko suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärästä tai suomi toisena kielenä ja kirjallisuus oppimäärästä, mutta ei molemmista.

Oppiaineen oppimäärän arviointi

Kun lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvat opinnot tulevat suoritetuiksi, annetaan jokaisen oppiaineen oppimäärästä päättöarviointina arvosana. Opiskelijalle, joka ei ole tullut hyväksytyksi jossakin oppiaineessa tai joka haluaa korottaa saamaansa arvosanaa, on järjestettävä mahdollisuus suorittaa oppiaineen oppimäärä hyväksytysti tai korottaa arvosanaansa. [Lukiolain] 28 §:ssä tarkoitetut tukitoimet ja 29 §:ssä tarkoitetut opiskelun poikkeavat järjestämistavat voidaan ottaa huomioon opintojakson arvioinnissa ja päättöarvioinnissa. (Lukiolaki 714/2018,

Oppiaineen oppimäärän arviointi

37 § 3 mom.)

Kunkin opintojakson arvioinnista päättää opiskelijan opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä. Oppiaineen päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. (Lukiolaki 714/2018, 38 §.)

Oppiaineen oppimäärä muodostuu opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisesti opiskelemista opinnoista. Opiskelijan opintosuunnitelma tarkentuu lukio-opintojen aikana. Sen laatiminen ja seuranta ohjaavat opiskelijaa tarkoituksenmukaisiin ja tavoitteellisiin opintojaksojen valintoihin. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi olla erilaajuiset oppimäärät.

Eri oppiaineiden pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot on kuvattu lukion opetussuunnitelman perusteissa. Matematiikan yhteinen moduuli luetaan opiskelijan valitsemaan matematiikan oppimäärään. Jälkikäteen ei voi poistaa opiskelijan opiskelemia pakollisia opintoja eikä hyväksytysti suoritettuja valtakunnallisia valinnaisia opintoja. Muiden valinnaisten opintojen ja temaattisten opintojen mahdollisesta kuulumisesta jonkin oppiaineen oppimäärään määrätään paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niistä luetaan oppiaineen oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat opinnot.

Saadakseen oppiaineen oppimäärän hyväksytysti suoritetuksi opiskelijan on suoritettava pääosa oppiaineen opinnoista hyväksytysti. Hylättyjä arvosanoja saa olla pakollisissa ja valtakunnallisissa valinnaisissa opinnoissa enintään seuraavasti:

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valinnaisia opintoja	joista voi olla hylättyjä opintoja enintään
2–5 opintopistettä	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä	2 opintopistettä
12–17 opintopistettä	4 opintopistettä
18 opintopistettä tai enemmän	6 opintopistettä

Oppiaineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen arvosanojen opintopisteiden mukaan painotettuna aritmeettisena keskiarvona.

Mikäli opiskelija osoittaa erillisessä kuulustelussa suurempaa kypsyysttä ja parempaa oppiaineen hallintaa kuin opintojaksojen arvosanoista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, tulee arvosanaa korottaa. Lisäksi arvosanaa voidaan korottaa, jos opiskelijan arvioinnista vastaavat päättävät, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat hänen antamiensa näyttöjen perusteella oppiaineen päättövaiheessa opintojaksojen arvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimäärästä annetaan lukiokoulutusta koskevan valtioneuvoston asetuksen (810/2018) mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi opintopistettä, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää korkeintaan neljä opintopistettä.

Oppiaineen oppimäärän arviointi

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määritellyt muut lukion tehtävään soveltuvat opinnot arvioidaan siten kuin opetussuunnitelmassa määrätään.

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelijan arviointia koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Opiskelija saa vaatia oikaisua pyynnöstä tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, aluehallintovirastolta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista siten kuin hallintolaissa säädetään. Otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen aluehallintovirasto voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen, hylätä oikaisuvaatimuksen tai palauttaa asian rehtorille uudelleen käsiteltäväksi. (Lukiolaki 714/2018, 53 §.)

Opinto-ohjaus ja opiskelijan tuki

OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN JA TYÖNJAKO

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä. Opinto-ohjaajalla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Ryhmänohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa, auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämätuntemusta oman oppiaineensa osalta. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija. Opiskelijalla on oikeus saada riittävästi ohjausta.

Opinto-ohjaaja

- toimii ohjauksen koordinaattorina yhteistyössä rehtorin, apulaisrehtorin, ryhmänohjaajien ja aineenopettajien kanssa
- ohjaa opiskelijoita opintojen suunnittelussa
- ohjaa yksilöllisten opinto-ohjelmien laatimisessa
- ohjaa uravalintaan ja jatkokoulutukseen liittyvissä asioissa
- vastaa lukioon tulijoiden ohjauksesta
- vastaa toisen asteen ja korkea-asteen opintotiedotuksesta
- toimii yhteyshenkilönä koulun, muiden oppilaitosten, elinkeinoelämän ym. yhteistyötahojen kanssa.
- vastaa opinto-ohjauksen oppituntijärjestelyistä.

Ryhmänohjaaja

- toimii ohjausryhmänsä opiskelijoiden lähiohjaajana
- perehdyttää lukioon ja koulun toimintakulttuuriin, edistää ryhmäytymistä ja

- myönteisen ilmapiirin syntymistä ryhmään
- ohjaa omatoimiseen, vastuulliseen asioiden hoitamiseen ja ryhmässä toimimiseen
- vastaa ryhmänohjauksen tiedottamisesta
- vastaa ryhmänohjaustuokioista
- opastaa opintoihin ja ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä asioissa yhdessä aineenopettajan, opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa
- opastaa opiskelijoita oman lukuvuosittaisen työjärjestyksen tekemisessä
- seuraa opiskelijoidensa opiskelusuunnitelmien toteutumista, opintokertymää, opintomenestystä ja poissaoloja
- seuraa oppiaineen päättöarvosanan ehtojen täyttymistä
- pitää tarvittaessa yhteyttä huoltajiin.

Aineenopettaja

- opettaja antaa ohjausta oman aineensa opiskeluun liittyvissä asioissa (esimerkiksi aineen opiskelutaidot, opintojen suoritusjärjestys, aineen opintotarjonta lukiossa, opintojaksojen itsenäinen suorittaminen ja opiskeluvaikeudet)
- kertoo oman aineensa merkityksestä jatko-opiskelun ja työelämän kannalta
- seuraa oppiaineen päättöarvosanan ehtojen täyttymistä
- oppiainekohtaiset arviointiyhteenvedot toimitetaan tiedoksi opettajille seuraavasti:
  - 1. vuoden opiskelijoille 3. jakson jälkeen
  - 2. vuoden opiskelijoille 3. jakson jälkeen
  - 3. ja 4. vuoden opiskelijoille 1. jakson jälkeen
  - aineenopettaja on tarvittaessa opintosuoritusten kertymisen osalta yhteydessä ryhmänohjaan, opinto-ohjaajaan ja/tai rehtoriin ko. ajankohtien jälkeen

Rehtorin tehtävänä on:

- vastata opetussuunnitelman kehittämisestä
- vastata lukuvuosittaisesta lukuvuosisuunnitelmasta
- vastata opiskelijaksi ottamisesta.
- vastata opetussuunnitelman toimeenpanosta ja seurannasta
- valmistella lukuvuosisuunnitelmaa ja vastata lukuvuosisuunnitelman toteutumisesta
- valmistella opiskelijaksi ottamista

- vastata ylioppilaskirjoitusten toimeenpanosta
- vastata lukiolain- ja asetuksen mukaisista opiskelijan arviointiin, kurinpitoon ja opetusjärjestelyistä liittyvästä päätöksenteosta
- kutsua koolle lukion opiskelijahuoltoryhmä
- vastata lukion opiskelijahuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.
- valmistella lukion hanketoimintaa
- vastata tiedottamisesta
- vastaa erityisen koulutustehtävän kehittämisestä

Apulaisrehtorin tehtävänä on:

- toimia rehtorin sijaisena rehtorin ollessa estynyt
- vastata opintotarjottimen valmistelusta ja laadinnasta
- vastata kuulustelujen ja valvontojen (koeviikko, uusintakuulustelut ja ylioppilaskirjoitukset) järjestelyistä yhteistyössä rehtorin kanssa.
- koordinoida ryhmänohjausta.
- vastata yrittäjyyskasvatuksesta ja työelämäyhteistyöstä
- vastata yhteistyössä rehtorin kanssa koulun toiminnasta ja sen kehittämisestä

Erityisopettaja

Lukion erityisopetuksen tarkoituksena on tukea ja auttaa opiskelijaa niin, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa lukio-opintonsa. Tukea voi saada opiskelija, joka on jäänyt tilapäisesti opinnoissaan jälkeen tai jonka edellytykset opiskella ovat heikentyneet vamman, sairauden tai toimintavajavuuden takia. Tuen piiriin kuuluvat myös psyykkistä tai sosiaalista tukea tarvitsevat opiskelijat.

Opiskelijalla voi olla lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä oppimisen ongelmia, joita voidaan ratkoa erityisjärjestelyillä oppimistilanteissa ja kokeissa. Lukion erityisopettaja vastaa:

- lukitesteihin ja lukilausuntoihin liittyvistä tehtävistä
- avustaa oppimisvaikeuksiin ja opiskelutekniikkaan liittyvissä kysymyksissä

Terveydenhoitaja ja lääkäri

Terveydenhoitaja vastaa pääasiassa lukiolaisten opiskelijaterveydenhuollosta. Terveydenhoitaja on tavattavissa päivystysaikana. Muina aikoina hoidetaan ainoastaan sovitut terveystarkastukset ja erikseen sovitut tapaamiset. Ajan voi varata puhelimitse, Wilman kautta tai käymällä päivystysvastaanotolla. Päivystysajan ulkopuolella sattuneet kiireellistä hoitoa vaativat asiat ohjataan terveysasemalle. Selvissä sairastapauksissa (esim. kuume, vatsatauti) kotiin lähdöstä voi sopia opettajan kanssa. Kaikille lukion 1. vuoden luokkalaisille tarjotaan mahdol-

lisuus terveystapaamiseen kouluvuoden aikana.

Koululääkärin vastaanotto sovitaan terveydenhoitajan kautta (koskien lähinnä koulunkäyntiin liittyviä asioita). Terveystapaamiset kuuluvat myös ulkopaikkakuntalaisille opiskelijoille.

Koulukuraattori

Koulukuraattori työskentelee oppilaitoksessa sosiaalihuollon asiantuntijana. Koulukuraattori voi olla apuna mm. arjenhallintaan, ihmissuhteisiin, opiskelumotivaation haasteisiin, poissaoloihin, taloudelliseen tilanteeseen ja akuutteihin elämäntilanteisiin liittyvissä asioissa. Tapaamiset sovitaan erikseen. Koulukuraattorin tavoitat parhaiten Wilma-viestitse. Voit myös soittaa tai laittaa tekstiviestiä (yhteystiedot Wilmassa).

Koulupsykologi

Koulupsykologi työskentelee oppilaitoksessa psykologian alan asiantuntijana. Koulupsykologi voi olla apuna mm. seuraavissa asioissa

- mieliala, ahdistuneisuus, uupumus, stressi ja muut haitallisiksi koetut tunteet ja ajatukset
- akuutit elämäntilanteet (esim. läheisen sairastuminen)
- opiskeluun ja oppimiseen liittyvät haasteet (näissä haasteissa ensisijasta on kuitenkin opettajan ja/tai erityisopettajan tuki, joten olethan ensin yhteydessä heihin)

Tapaamiset sovitaan erikseen. Koulupsykologin tavoitat parhaiten Wilma-viestitse. Voit myös soittaa tai laittaa tekstiviestiä (yhteystiedot Wilmassa).

Psyykkari

Psyykkarin vastaanotolle ohjaututaan terveydenhoitajan, kuraattorin tai psykologin ohjaamana. Käynneillä tuetaan ja hoidetaan opiskelijaa mielenterveydellisissä haasteissa.

Koulusihteeri

Koulusihteeriltä saat mm. opiskeluun liittyviä todistuksia. Koulusihteerien puoleen voit kääntyä opiskeluun liittyvissä asioissa.

Tutorit

- tutustuttavat lukio-opiskelun aloittavia opiskelijoita kouluun ja koulun käytäntöihin
- ohjaavat ja opastavat nuorempia opiskelijoita opiskeluun liittyvissä asioissa
- voivat toimia opiskelijatovereille tukihenkilöinä ja toispaikkakuntalaisten
- nuorten tukiryhmänä
- järjestävät opiskelijoiden terveyttä ylläpitävää virkistystoimintaa mm. teemapäiviä
- ovat mukana perusopetuksen oppilaille järjestettävissä lukioesittelyissä

Opiskelija

Opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen suunnitelman, joka pitää sisällään 1) opiskelusuunnitelman, 2) ylioppilastutkintosuunnitelman ja 3) jatko-opinto- ja urasuunnitelman.

Opiskelija vastaa suunnitelmiansa päivittämisestä yhdessä oppilaitoksen ohjaushenkilöstön kanssa.

Oppimisen tuki lukiossa

Lukion opiskelijalla on oikeus saada tukea opintoihinsa. Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan tukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä. Erityisopetus tukee aineenopetusta.

Opiskelijalla on lukiolain mukaisesti oikeus saada erityisopetusta ja muuta tukea oppimiseensa yksilöllisten tarpeidensa mukaan, jos hänellä on esimerkiksi kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia opinnoissaan. Opetushenkilöstö toteuttaa oppimisen tukitoimet yhteistyönä. Opetushenkilöstön täytyy arvioida tuen tarvetta opintojen alussa sekä säännöllisesti myös opintojen edetessä.

Opiskelijaa opettavat opettajat ja erityisopettaja suunnittelevat tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Yhteistyötä tehdään myös muiden mahdollisten asiantuntijoiden kanssa. Opettaja tukee ja ohjaa opiskelijan oppimista monipuolisilla opetus- ja arviointimenetelmillä. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa käyttämään omalle oppiaineelleen ominaisia opiskelustrategioita.

Opiskelijan oppimista voidaan tukea myös tarjoamalla tukiovetusta, muuta opiskelijan tarpeen mukaista tukea sekä erilaisia hyvinvointia ja oppimista edistäviä opintoja, jotka antavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, elämänhallintaan tai eri oppiaineiden opiskeluun.

Oppimisen tukea ei ole suunnattu tilanteisiin, jossa opiskelija omavalintaisten tai luvattomien poissaolojen vuoksi jää jälkeen opinnoissaan.

Tukiovetuksen saaminen edellyttää aina myös opiskelijalta ahkeraa itsenäistä työskentelyä oppimisen hyväksi.

Läsnäolo ja poissaolojen perusteet

Lukiolain (30 §) mukaan opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei poissaololle ole perusteltua syytä. Opiskelija ei saa olla oppitunneilta luvatta poissa.

Luvallisia poissaoloja ovat esimerkiksi:

- sairaus
- **etukäteen** anottu lupa
- koulun edustustehtävät, opintomatkat
- asevelvollisuuteen liittyvät velvoitteet (esim. kutsunnat)

Työssäkäynti ei ole perusteltu syy olla pois oppitunneilta.

Opiskelija on velvollinen osallistumaan oppituntien lisäksi koulun järjestämiin tapahtumiin ja teemapäiviin.

Opintojaksolle osallistuminen

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opintojakson ensimmäiselle oppitunnille.

Mikäli opiskelijalla on hyväksyttävä este, hänen tulee ilmoittaa siitä opettajalle **etukäteen**.

Jos opiskelija ei osallistu opintojakson ensimmäiselle oppitunnille eikä ilmoita poissaolosta, hänet voidaan poistaa opintojaksolta.

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opintojakson opetukseen, ellei asiasta ole erikseen sovittu.

Poissaolojen seuranta ja vaikutukset

Kaikki poissaolot tulee selvittää:

- alaikäisen opiskelijan poissaolot selvittää huoltaja Wilmassa
- täysi-ikäinen opiskelija selvittää poissaolonsa itse

Jos opiskelijalle kertyy kolme (3) poissaoloa opintojaksolta, opettaja käy keskustelun opiskelijan kanssa opintojakson suorittamisen edellytyksistä.

Poissaolot voivat vaikuttaa opintojakson arviointiin tai johtaa opintojakson keskeytymiseen, jos opettaja katsoo, että opintojakson arviointia ei voida suorittaa. Opiskelijan tilannetta tulee aina tarkastella tapauskohtaisesti ja kokonaisvaltaisesti.

Jos opiskelija keskeyttää opintojakson, hänen tulee ilmoittaa siitä opettajalle.

Sairauspoissaolot

Yli kolmen peräkkäisen päivän sairauspoissaolosta opiskelijan tulee hankkia todistus opiskelu-

Kokkolan suomalaisen lukion poissaolosäännöt

terveydenhoitajalta avoimena vastaanottoaikana klo 9–11.

Todistus vaaditaan sekä alaikäisiltä että täysi-ikäisiltä opiskelijoilta. Sairauspoissaolotodistus toimitetaan ryhmänohjaajalle, joka kirjaa tiedon Wilmaan.

Luvallisen poissaolon myöntäminen

Luvallista poissaoloa anotaan Wilma-lomakkeella hyvissä ajoin ennen aiottua poissaoloa.

- ryhmänohjaaja (lyhyet poissaolot 1-3 vrk)
- rehtori tai apulaisrehtori (vähintään 4 vrk)

Poissaolon myöntäminen edellyttää, että opiskelija sopii etukäteen opettajien kanssa opintojaksoihin liittyvien tehtävien suorittamisesta.

Lomamatkat suositellaan järjestettäväksi koulujen loma-aikoina. Erityistä huomiota tulee kiinnittää läsnäoloon päättöviikkojen aikana.

Opiskelijan tulee suorittaa opintojakson arviointiin vaikuttavat tehtävät sovitusti. Kaikkia opintosuorituksia (esim. ryhmätyöt, keskustelut, kokeelliset työt) ei voida korvata erillisillä tehtävillä.

Kokkolan suomalaisen lukion poissaolomalli

Huomi! Lähtökohteisesti alaikäisen opiskelijan huoltaja(t) osallistuvat koulussa järjestettäviin tapaamisiin.

Kokkola

Ennaltaehkäisevä toiminta

Opiskelijoiden säännölliset tapaamiset ryhmänohjaajan kanssa ro-tuokioissa ja kehityskeskustelussa.

Kaikki tuntevat poissaoloihin liittyvät toimintatavat.

Tiedotetaan opiskelijoita ja huoltajia säännöllisesti poissaolomallista 3 kertaa vuodessa jaksokirjeen yhteydessä (1., 3. ja 5. jaksso).

YHR seuraa poissaolokäytäntöiden toteutumista koulun loma-ajan (syys-, joului- ja tammikuun) jälkeisessä YHR:ssä ja tukee opettajia tässä tehtävässä.

Kaikki opettajat seuraavat opintojen etenemistä säännöllisesti jaksotain ja ovat aktiivisia yhteydenotossa koteihin.

Opiskelijan poissaolot alkavat – selvitä syy ja tuen tarve

Kun huoli opintojen etenemisestä herää

Jos opiskelijalle kertyy huolta herättäviä poissaoloja opintojakson opetuksesta, **aineenopettaja** on yhteydessä opiskelijan: Mikä on poissaolojen syy? Onko tarvetta jollekin tukitoimelle?

Mikäli keskustelun jälkeen huoli herää, aineenopettaja tiedottaa **ryhmänohjaajaa**. AO ja RO sopivat asiasta keskenään, kumpi on tarvittaessa yhteydessä alaikäisen tapauksessa huoltajaan.

Mikäli jatkotoimenpiteet katsotaan tarpeelliseksi, RO sopii opiskelijan ja alaikäisen huoltajan kanssa tukitoimista ja konsultoi tarpeen mukaan erityisopettajaa, opinto-ohjaajaa tai opiskeluhoitoa.

Wilma-hälyt 08/2025 alkaen

30

Huolta herättäviä poissaoloja kertynyt 30 - RO ottaa yhteyttä opiskelijan

Huoli opintojen etenemisestä vahvistuu

Ryhmänohjaaja kutsuu opiskelijan suostumuksella tapaamiseen tilanteen kannalta olennaiset henkilöt.

Tapaamisen aihe on opintojen eteneminen ja oppimisen tuen sekä opiskeluhoitoon palvelujen tarpeen selvittäminen.

Tilannetta seurataan ja tukitoimien toimivuutta tarkastellaan seurantalataapauksessa.

Jos opiskelija ei saavu tapaamisiin tai hän ei tavoiteta, ryhmänohjaaja ilmoittaa huolensa opiskeluhoitoon toimijalle ja tiedottaa opiskelijaa ja huoltajaa ilmoituksella.

Mikäli kyseessä on asiantuntijaryhmä, **ryhmänohjaaja** täyttää suostumuslomakkeen ja kirjaa tapaamisen ja siitä sovitut asiat Wilman Muistiot-välilehdelle. Lomake toimitetaan rehtoreille arkistoon.

60 – 90 – 120

Huolta herättäviä poissaoloja kertynyt 60 – RO ottaa yhteyttä opiskelijan ja kokoa asiantuntijaryhmän

Huoli opintojen etenemisestä on suuri

Jos poissaolot tukitoimista huolimatta jatkuvat, **ryhmänohjaaja** järjestää opintojen jatkamisesta asiantuntijaryhmän, johon osallistuvat opiskelija sekä opiskelijan tilanteen kannalta olennaiset henkilöt.

Tapaamisessa ohjataan opiskelijaa ottamaan vastaan tukitoimia tai suunnitellaan opintojen suorittamista.

Mikäli opiskelijan ei saada yhteyttä tai hän ei ota tarjottua tukea vastaan, **ryhmänohjaaja** tekee ilmoituksen

- etsivälle nuorisotyölle (alle 29-vuotiaasta)
- lastensuojeluilmoituksen (alle 18-vuotiaasta) tai huoli-ilmoituksen (yli 18-vuotiaasta)
- huoli-ilmoituksen opiskelijasta.

Opintojen jatkamiselle ei ole edellytyksiä tukitoimista huolimatta

Opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijaa muihin opintoihin tai tarvittavaan palveluun yhteistyössä muiden asiantuntijoiden kanssa.

Mikäli opiskelijan ei saada yhteyttä tai hän ei ota tarjottua tukea vastaan, **opinto-ohjaaja** tekee ilmoituksen

- etsivälle nuorisotyölle (alle 29-vuotiaasta)
- lastensuojeluilmoituksen (alle 18-vuotiaasta) tai huoli-ilmoituksen (yli 18-vuotiaasta) opiskelijasta.

Rehtori hyväksyy **huoltajan** tai **opiskelijan** tekemän eroanomuksen ja hänelle toimitetaan erotodistus.

Rehtori voi tarvittaessa katsoa opiskelijan eronneeksi, mikäli on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä (Lukiolaki §24). Rehtori tiedottaa tästä opiskelijaa ja alaikäisen huoltajaa ja järjestää kuulemisen.

Huolta herättäviä poissaolo = selvittämätön/luvaton poissaolo tai poissaolo koostuu useista yksittäisistä poissaolopäivistä/sairauspoissaolopäivistä

Ohjeistus tekoälyn käyttöön opiskelussa

Oppiminen perustuu oppijan omaan tavoitteelliseen ajatteluun ja toimintaan.

Oppiminen vaatii aikaa ja ponnistelua. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden ja opettajien kanssa erilaisissa ympäristöissä.

Lukio-opiskelussa tavoitteena on kehittää sinun omaa ajatteluasi, kriittisyyttäsi ja osaamistasi. **Tekoäly ei saa korvata omaa työtäsi ja sitä tulisi käyttää vain, jos sen käyttö edistää oppimistasi.**

Opettajan määräysvalta

Opintojakson opettaja antaa ohjeet opintojakson suorittamiseen, myös tekoälyn käytön osalta. Tekoälyn käyttö voidaan myös kokonaan kieltää tietyissä tehtävissä tai kokeissa. Kunnioita opettajan antamia tehtäväkohtaisia ohjeita.

Tekoäly on parhaimmillaan hyödyllinen työkalu, joka voi tukea oppimistasi. Tekoälyä voi käyttää **sparauskumppanina ja oppimisen tukena** esim. käsitteiden avaamisessa, opiskeluaikataulujen laadinnassa ja ideoinnissa.

Jos palauttavissa töissä on luvallista käyttää tekoälyä (esimerkiksi tiedonhakuaiheessa tai rakenteen suunnittelussa), **käyttö on aina ilmoitettava avoimesti.**

Esimerkki:

Microsoft Copilot. Käytetty esseen suunnittelutyöhön. Kehotteet "Mistä eri näkökulmista voisin tarkastella hyvinvointivaltion ongelmia?" ja "Millainen on hyvä yhteiskuntaopin esseen rakenne?". GPT4. Viitattu 17.6.2024.

-

Muistathan, että

- et saa kopioida tekoälyn tuottamaa tekstiä (kokonaan tai osittain) ja palauttaa sitä omana tuotoksenasi
- et saa antaa tekoälyn ratkaista tehtäviä puolestasi ilman, että teet ajatustyötä itse
- vastaat opiskelijana aina itse palauttamasi työn faktojen oikeellisuudesta.

Vilppi

Vilpillä tarkoitetaan kokeen tai opiskelutehtävän tekemistä opintojakson opettajan ilmoittamien sääntöjen vastaisesti.

Jos opettaja havaitsee koetilanteen aikana, että opiskelija todistettavasti syyllistyy vilppiin tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä, opettaja voi merkitä opiskelijan suorituksen keskeytyneeksi ja opiskelijan on opiskeltava opintojakso kokonaan uudelleen.

Jos opettajalle tulee opiskelijan koetta tai opiskelutehtävää arvioidessa vahva epäily opiskelijan vilpistä, mutta vilppiä ei voi kiistatta todistaa, voi opettaja määrätä opiskelijan tekemään kokeen tai opiskelutehtävä uudelleen.

Kokkolan suomalaisen lukion erityinen koulutustehtävä

Kokkolan suomalaisella lukiolla on lupa luonnontiede- ja teknologiapainotteiseen erityiseen koulutustehtävään. Luonnontiede- ja teknologiapainotteinen koulutus koskee vuosittain 60 uutta Kokkolan suomalaisessa lukiossa opintonsa aloittavaa opiskelijaa.

Erityisen koulutustehtävän mukainen opetustarjonta sisältää opetussuunnitelman paikallisia opintoja luonnontieteellisissä oppiaineissa (matematiikka, kemia, fysiikka, tieto- ja viestintätekniikka, biologia ja maantiede).

Opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 24 opintopisteen opinnot KSL:n opetussuunnitelmassa määritellyjä erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, ovat oikeutettuja vähentämään valtakunnallisen tuntijaon mukaisista pakollisista opinnoista 16 opintopisteen laajuudelta opintoja.

Erityiseen koulutustehtävään liittyvät koulukohtaiset opinnot:

- BI08 – Biologian kokeelliset työt
- BI09 – Lajintuntemus
- BI10 – Ihmisen genetiikka
- FY10 – Tähtitieto
- FY11 – Fysiikan mittaukset
- FY12 – Kvanttimekaniikkaa ja suhteellisuusteoriaa yleistajuisesti
- FY13 – Elektroniikka
- GE06 – Kehitysmaantiede
- KE08 – Kemian laborointi 1
- KE09 – Kemian laborointi 2
- KE10 – Orgaanista kemiaa syventäen
- LT01 – Johdatus luonnontieteisiin
- LT02 – Perämeri tutkimuskohteena
- LT03 – Luonnontieteen ilmiöt tutkimuskohteena
- LT04 – Globaalit uhat ja mahdollisuudet
- LT05 – Teollisuuskemia
- LT06 – 3D mallinnus ja tulostus
- MAA15 / MAB14 – Pulmat, pelit ja ongelmanratkaisu
- MAA16 – Matemaattinen todistaminen
- TVT01 – Peliohjelmoinnin perusteet
- TVT02 – Tietoverkot
- TVT03 – Tietokonelaitteistot ja käyttöjärjestelmät
- TVT04 – Kuvankäsittely
- TVT05 – Graafinen piirtäminen
- TVT06 – Peliohjelmoinnin projektikurssi

Kokkolan suomalaisen lukion työpäivät

KSL TYÖPÄIVÄT Iv 2026–2027

SYSSLUKUKAUSI 2026

Vko	Aika	M	Ti	K	To	P	L
33	10.08.-14.08.	2	3	4	5		
34	17.08.-21.08.	1	2	3	4	5	
35	24.08.-28.08.	1	2	3	4	5	
36	31.08.-04.09.	1	2	3	4	5	
37	07.09.-11.09.	1	2	3	4	5	
38	14.09.-18.09.	1	2	3	4	5	
39	21.09.-25.09.	1	2	3	4	5	
40	28.09.-02.10.	1	2	3	4	5	
41	05.10.-09.10.	1	2	3	4	5	
42	12.10.-16.10.	syysloma					
43	19.10.-23.10.	1	2	3	4	5	
44	26.10.-30.10.	1	2	3	4	5	
45	02.11.-06.11.	1	2	3	4	5	
46	09.11.-13.11.	1	2	3	4	5	
47	16.11.-20.11.	1	2	3	4	5	
48	23.11.-27.11.	1	2	3	4	5	
49	30.11.-04.12.	1	2	3	4	5	
50	07.12.-11.12.	1	2	3	4	5	
51	14.12.-19.12.	1	2	3	4	5	P
52	21.12.-25.12.						
53	28.12.-01.01						

KEVÄTLUKUKAUSI 2027

Vko	Aika	M	Ti	K	To	P	L
1	04.01.-08.01.			*	4	5	
2	11.01.-15.01.	1	2	3	4	5	
3	18.01.-22.01.	1	2	3	4	5	
4	25.01.-29.01.	1	2	3	4	5	
5	01.02.-05.02.	1	2	3	4	5	
6	08.02.-12.02.	1	2	3	4	5	
7	15.02.-19.02.	1	2	3	4	5	
8	22.02.-26.02.	1	2	3	4	5	
9	01.03.-05.03.	talviloma					
10	08.03.-12.03.	1	2	3	4	5	
11	15.03.-19.03.	1	2	3	4	5	
12	22.03.-26.03.	1	2	3	4	5	pääsi-
13	29.03.-02.04.	äinen	2	3	4	5	
14	05.04.-09.04.	1	2	3	4	5	
15	12.04.-16.04.	1	2	3	4	5	
16	19.04.-23.04.	1	2	3	4	5	
17	26.04.-30.04.	1	2	3	4	5	
18	03.05.-07.05.	1	2	3	**	**	
19	10.05.-14.05.	1	2	3	4	5	
20	17.05.-21.05.	1	2	3	4	5	
21	24.05.-28.05.	1	2	3	4	5	
22	31.05.-05.06.	1	2	3	4	5	P

Työpäivät

Syyslukukausi	11.8. - 19.12.2026	89 pv
Kevätlukukausi	7.1. - 5.6.2027	99 pv
Lukuvuosi yht.	188 + 2P = 190 pv (+ 1 pyhäpäivä)	

Lomat /

Syysloma	12.-18.10.2026
Joululoma	20.12.2026 - 6.1.2027
Talviloma	1.- 7.3.2027
Pääsiäinen	26.- 29.3.2027

Juhla tai tapahtuma

Ryhmänohjaus klo 12.15–13.00

Ylioppilaskirjoitus

Päättöviikko tai uusintakuulustelu

Ykkösten ryhmäytymispäivä 17.9.2026

Ykkösten vanhempain- ja huoltajien ilta 3.9. ja 27.10.

Kakkos-nelosten vanhempain- ja huoltajien ilta 19.1.

Lukioinfo 11.11.

Kiertotuntikaavio

	MA	TI	KE	TO	PE
8.15- 9.30	1	6	1		1
9.40- 10.55	3	8	5	4	2
10.55- 11.45	R	U	O	K	A
11.45- 13.00	7	3	7	8	5
13.10- 14.25	6	2	2	3	4
14.35- 15.50	4	5	6	7	8

Ruoka tarjolla päivittäin klo 10.00-12.30

Keittiöremontin aikana ruoka tarjolla klo 10.45-11.45

PALKKI		JAKSO 1 11.8.- 4.10.	JAKSO 2 5.10.-29.11.	JAKSO 3 30.11.-7.2.	JAKSO 4 8.2.-11.4.	JAKSO 5 12.4.- 5.6.
1	ma	28.9	23.11	1.2	5.4	to 27.5
2	ti	29.9	24.11	2.2	6.4	pe 28.5
3	ke	30.9	25.11	3.2	7.4	ma 31.5
4	to	1.10	26.11	4.2	8.4	ti 1.6
5	pe	2.10	27.11	5.2	9.4	ke 2.6
6	ke	23.9	18.11	27.1	31.3	ma 24.5
7	to	24.9	19.11	28.1	1.4	ke 26.5
8	pe	25.9	20.11	29.1	2.4	ti 25.5
UUSINTAKOE ti		27.10.	15.12	23.2.	27.4.	8.6.
ilmoittautuminen to uusintaan		22.10.	10.12.	18.2.	22.4.	pe 4.6.

Kaikkina uusintakoepäivinä on mahdollista myös arvosanojen korottaminen.
Uusintakokeet klo 14.35-17.35 (18.35).

Lihavoidut kokeet ovat varsinaisia päättöviikon päiviä, ei opetusta näinä päivinä, kokeet pääsääntöisesti klo 9-12.

Tummentamattomat koepäivät aina klo 13.10 alkaen, työjärjestyksen mukaista opetusta klo 13.00 saakka.

Ylioppilastutkinnon rakenne

Ylioppilastutkintoon on sisällytettävä vähintään viiden tutkintoaineen kokeet. Kokelas ei ilmoittautuessaan luokittele kokeitaan pakollisiksi tai ylimääräisiksi. Kaikkien kokelaiden on sisällytettävä tutkintoonsa äidinkielen ja kirjallisuuden koe. Lisäksi tutkintoon on sisällytettävä vähintään neljä eri tutkintoaineen koetta vähintään kolmesta seuraavasta ryhmästä: matematiikka, toinen kotimainen kieli, vieras kieli ja reaaliaine. Kokeisiin tulee sisältyä vähintään yksi pitkän oppimäärän koe.

Kaikki kokeet ovat osa ylioppilastutkintoa ja ne listataan samanarvoisesti ylioppilastutkintotodistukseen. Kokelaalla pitää olla kokeiden lisäksi suoritettuna myös lukion oppimäärä tai muu lainsäädännössä mainittu tutkinto, jotta hän voi saada ylioppilastutkintonsa valmiiksi.

Lisää tietoa ylioppilastutkintoon liittyvistä asioista ylioppilastutkintolautakunnan sivuilta, www.ylioppilastutkinto.fi

SYKSYN 2026 KOEPÄIVÄT

ma 14.9. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe

---

ke 16.9. uskonto, elämäncatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

---

pe 18.9. vieras kieli, pitkä oppimäärä
englanti
ranska
espanja
saksa
venäjä

---

ma 21.9. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä

---

ti 22.9. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

---

to 24.9. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä

---

pe 25.9. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe
suomi / ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe

---

ma 28.9. vieras kieli, lyhyt oppimäärä
englanti
ranska
espanja
saksa
venäjä
italia
portugali
latina
saame

---

ke 30.9. saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Tutkinnon tulokset lähetetään lukioille 12.11.2026. Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku -verkkopalvelussa 13.11.2026 alkaen. Ajankohdat ovat alustavia ja muutokset niihin mahdollisia.

KEVÄÄN 2027 KOEPÄIVÄT

ti 16.3. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, lukutaidon ja kuullun ymmärtämisen osakoe

vieras kieli, lyhyt oppimäärä
englanti
ranska
espanja
saksa
to 18.3. venäjä
italia
portugali
latina
saame

pe 19.3. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe
suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, kirjoitustaidon osakoe

vieras kieli, pitkä oppimäärä
englanti
ma ranska
22.3. espanja
saksa
venäjä

ke 24.3. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä

ti 30.3. reaali (psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia)

ke 31.3. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä

pe 2.4. reaali (uskonto, elämäntietä, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto)

ma 5.4. saamen äidinkieli ja kirjallisuus -koe

Kevään 2027 ylioppilastutkinnon tulokset lähetetään lukioille 18.5.2027. Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku -verkkopalvelussa 19.5.2027 alkaen. Julkaisemisen yhteydessä tulokset luovutetaan myös korkeakoulujen yhteisvalinnan käyttöön. Ajankohdat ovat alustavia ja muutokset niihin mahdollisia.

o Syksyllä 2026 ylioppilaaksi valmistuva opiskelija:

- Ehdit olla opetuksessa mukana jaksossa 1 (yo-kirjoitukset ovat jakson 1 lopussa).
- KSL:ssa **suoritukset tulee olla tehtynä ja arvioituna viimeistään 30.10.2026**
- Syksyn yo-juhla **on perjantaina 4.12.2026 klo 12.00.**

o Keväällä 2027 ylioppilaaksi valmistuva opiskelija:

- Pyri tekemään lukion oppimääräsi valmiiksi jakson 3 loppuun mennessä. **Viimeistään lukion oppimäärän (150 op) tulee olla valmis 30.4.2027 mennessä.**
- Mikäli valmistumisesi viivästyy tästä, et ehdi mukaan korkea-asteen todistusvalintaan.
- Kevään yo-juhla on **lauantaina 5.6.2027 kello 11.00** Kokkolan kirkossa.

o Jos jatkat opintojasi 3.5 tai 4 vuoteen:

- Sovi AINA opiskeluajan muuttamisesta opinto-ohjaajan kanssa.

Jos ylioppilastutkintosi ei valmistu keväällä, mutta lukion oppimääräsi on valmis ja olet hakenut jatko-opintoihin:

- Et voi tulla valituksi yliopistoon.
- Ammattikorkeakouluun voit tulla valituksi AMK -valintakokeella.

Jos haluat valmistumisesi jälkeen korottaa arvosanoja tai täydentää yo-tutkintoasi, voit ilmoittautua tutkintokertaan olemalla sähköpostitse yhteydessä rehtoriin tai apulaisrehtoriin. Huomioithan, että maksuttomuus ei koske tutkinnon täydentäjiä eikä korottajia.

Nuorille annettavan lukiokoulutuksen tuntijako, LOPS2021

Milloin vain
1VSK
2VSK
3VSK

= Ei muotoiluja
= **Lihavoitu**
= **Kursivoitu**
= **Alleviivattu**

Versio: 2.8.2024

<- Opintojaksojen suositeltu suoritusjärjestys

AINE	OPINTOJAKSOT SUORITUSJÄRJESTYKSESSÄ (pakolliset)							OPINTOJAKSOT SUORITUSJÄRJESTYKSESSÄ (valtakunnalliset valinnaiset)							OPINTOJAKSOT JÄRJESTYKSESSÄ (paikalliset, ei vsk määr.)						
AI / S2	1	2+3	4	5	8	6+7		9	10	11					12	13	14	15	16	17	
AI / S2 laajuus (OP)	2	1+1	2	2	2	1+1		2	2	2					2	2	2	4	2	2	
RUA	1+2	3	4	5	6			7	8						9	10	11				
RUA laajuus (OP)	1+3	2	2	2	2			2	2						2	2	2				
RUB	1+2	3	4	5				6	7						8	9	10				
RUB laajuus (OP)	1+3	2	2	2				2	2						2	2	2				
EN	1+2	3	4	5	6			7	8						9	10					
EN laajuus (OP)	1+3	2	2	2	2			2	2						2	2					
B3 -kielet	1	2	3	4	5	6	7	8	10	<-	S	Y	V		E	N	T	Ä	V	Ä	T
B3 laajuus (OP)	2	2	2	2	2	2	2	2	2												
B2 -kielet	1	2	3	4	5	6		9		<-	S	Y	V		E	N	T	Ä	V	Ä	T
B2 laajuus (OP)	2	2	2	2	2	2		2													
MAA	1	3	2+4	5	6+9	7	8	11	10	12					13	14	15	16			
MAA laajuus (OP)	2	2	3+3	2	3+1	2	2	2	2	2					2	2	2	2			
MAB	1	2	3	4	5	6+7		9	8						10						
MAB laajuus (OP)	2	2	2	2	2	1+1		2	2						2						
BI	1	2+3						4	5	6					7	8	9	10			
BI laajuus (OP)	2	1+1						2	2	2					2	2	2	2			
GE	1							2	3	4					5	6					
GE laajuus (OP)	2							2	2	2					2	2					
FY	1+2							3	4	5	6	7	8		9	10	11	12	13		
FY laajuus (OP)	1+1							2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2		
KE	1+2							3	4	5	6				7	8	9	10			
KE laajuus (OP)	1+1							2	2	2	2				2	2	2	2			
FI	1	2						3	4						5						
FI laajuus (OP)	2	2						2	2						2						
PS	1							2	3	4	5				6						
PS laajuus (OP)	2							2	2	2	2				2						
HI	1	2	3					4	5	6					7						
HI laajuus (OP)	2	2	2					2	2	2					2						
YH	1	2	3					4							5						
YH laajuus (OP)	2	2	2					2							2						
UE	1	2						3	4	5	6				7	8					
UE laajuus (OP)	2	2						2	2	2	2				2	2					
ET	1	2						3	4	5	6				-						
ET laajuus (OP)	2	2						2	2	2	2				-						
TE	1							2	3						4						
TE laajuus (OP)	2							2	2						2						
LI	1	2						3	4	5					6						
LI laajuus (OP)	2	2						2	2	2					2						
MU	1	2						3	4						5						
MU laajuus (OP)	2	2						2	2						2						
KU	1	2						3	4						5	6					
KU laajuus (OP)	2	2						2	2						2	2					
OP	1	2													3	4					
OP laajuus (OP)	2	2													2	2					
TVT															1	2	3	4	5	6	7
TVT laajuus (OP)															2	2	2	2	2	2	2

JOS LAATIKON SISÄLLÄ ON KAKSI OPINTOJAKSOA, NÄMÄ OPISKELLAAN YHDESSÄ.

LISTASSA OPINTOJAKSOT OVAT NIIDEN SUOSITELTAVASSA SUORITUSJÄRJESTYKSESSÄ VUOSILUOKITTAIN.

JOS OPINTOJAKSON KOHDALLA ON POHJAVÄRI JA RAIDOITUS, VOI OPINTOJAKSON OPISKELLA MOLEMPINA VUOSINA.

Kokkolan lukiokoulutuksen järjestyssäännöt

1. Järjestyssääntöjen soveltaminen

Järjestyssääntöjen tarkoitus on edistää lukion sisäistä järjestystä, opiskelun sujumista sekä lukioyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssääntöjen laatiminen perustuu lukiolakiin.

Järjestyssäännöt ovat voimassa lukiokiinteistön alueella sekä lukio järjestämissä tilaisuuksissa, tapahtumissa ja opintomatkoilla. Järjestyssäännöt koskevat sekä opiskelijoita että henkilökuntaa.

2. Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

Opiskelijalla on velvollisuus osallistua toisen asteen koulutukseen, kunnes hän on suorittanut toisen asteen tutkinnon tai täyttää 18 vuotta. Kaikilla opiskelijoilla on oikeus lainsäädännössä määriteltyihin etuuksiin ja palveluihin. Ensimmäisen ammatillisen tutkinnon tai lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittaminen on opiskelijalle maksutonta sen kalenterivuoden loppuun, jona opiskelija täyttää 20 vuotta.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus työrauhaan ja turvalliseen opiskeluympäristöön. Kaikilla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä yksityiselämän suojaan. Toisia opiskelijoita tai henkilökuntaa ei saa kiusata eikä heidän opiskeluun tai työntekoaan saa häiritä.

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty siitä vapaata. Työjärjestyksessä olevia opetusaikoja tulee noudattaa. Opiskelijalla on velvollisuus suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Jokainen on vastuussa omista sanoistaan ja teoistaan.

Opiskelijoita tulee kohdella yhdenvertaisesti järjestyssääntöjen noudattamisen valvonnassa ja myös järjestyssääntöjen rikkomuksissa on huomioitava opiskelijoiden yhdenvertaisuus.

3. Turvallisuus, viihtyisyys ja opiskelun esteetön sujuminen

Lukion omaisuudesta, lukiorakennuksesta, tietokoneesta, oppikirjoista, muista opiskeluvälineistä sekä liikuntavälineistä tulee pitää hyvää huolta. Jokainen on velvollinen pitämään oman työympäristönsä siistinä. Roskata ei saa sisä- eikä ulkotiloissa.

Puhelinta, tietokonetta ja muita mobiililaitteita saa käyttää oppituntien aikana vain opettajan luvalla ja ohjeistusten mukaisesti. Mobiililaitteiden käyttö ei saa häiritä oppitunteja. Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa, videota tai äänitallennetta ei saa julkaista tai jakaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa ilman häneltä saatua lupaa.

Plagiointi on kielletty. Oppimistehtäviin ei saa kopioida tekstiä, kuvia tai muuta mediaa luvatta tai lähettä ilmaisematta. Tekoälyn tuottamaa materiaalia ei saa käyttää omanaan, vaan tekoälyn käytöstä on mainittava.

Kokkolan lukiokoulutuksen järjestyssäännöt

Kulkuvälineet säilytetään niille varatuilla paikoilla. Vahingonvaarasta tai tapaturmasta on välittömästi ilmoitettava lähimmälle henkilökunnan jäsenelle.

Lukiokiinteistön alueella sekä lukion järjestämissä tilaisuuksissa, tapahtumissa ja opintomatkoilla on päihteiden käyttö ja tupakointi sekä tupakoinnin kaltaisten tuotteiden (sähkötupakka, nuuska) ja välineiden käyttö, hallussapito ja edellä mainittujen aineiden vaikutuksen alaisena oleminen kielletty.

Terä- ja ampuma-aseiden sekä muiden lailla kiellettyjen, vaarallisten tai omaisuuden vahingoittamiseen tarkoitettujen esineiden tai aineiden tuominen lukioon on kielletty. Tällaisia ovat esimerkiksi alkoholi, tupakkalain tarkoittamat tupakka ja tupakkatuotteet (myös sähkötupakka ja nuuska), huumausaineet, puukot, veitset, ampuma-aseet, airsoft-aseet, tulentekovälineet, spraymaalit ja ilotulitusvälineet.

Näiden järjestyssääntöjen rikkomisesta voi seurata opiskelijalle lukiolain mukaisia kurinpito- rangaistuksia ja ojentamiskeinoja. Ylioppilastutkintoon liittyvässä rikkomuksessa noudatetaan ylioppilastutkintoon liittyvää lainsäädäntöä ja ylioppilastutkintolautakunnan määräyksiä.

4. Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Järjestyssäännöistä tiedotetaan opiskelijoille lukuvuoden alkaessa. Järjestyssääntöjä tarkistetaan tarpeen mukaan ja niihin tehdään tarvittaessa muutoksia ja lisäyksiä. Järjestyssääntöjä muutettaessa ne toimitetaan hyväksyttäväksi Sivistyskeskukseen.

Nämä järjestyssäännöt on hyväksytty elokuussa 2023 ja ne ovat voimassa lukuvuoden 2023-24 alusta lähtien toistaiseksi. Järjestyssäännöt asetetaan nähtäville lukion verkkosivulle.

Huomioitavaa koulun lainakannettavan käytöstä

- Tarkista laitteen toimintakunto säännöllisesti ja ilmoita välittömästi havaitsemistani vioista ja/tai puutteista oppilaitoksen TVT-vastaavalle/vastaaville.
- Laite on ainoastaan sinulla opiskelukäytössä.
- Huolehdi siitä, että laite on toimintakunnossa.
- **Laina-aikana vastaat ja olet korvausvelvollinen laitteelle mahdollisesti aiheutuneista vahingoista tai laitteen katoamisesta. Laitteen hinta uutena on noin 750 euroa. Laitteen laturin hinta on noin 40 euroa.**
- **Tietokoneen vaurioituessa opiskelija korvaa laitteen edellisen kevään lunastusarvon mukaan. Lunastusarvo määräytyy vuosittain ja lukuvuonna 2026–2027 on 230 euroa. Kadonneen tai rikkoutuneen laturin opiskelija korvaa uuden hankintahinnan perusteella. Opiskelija korvaa laitevahingot kaikissa tapauksissa.**
- Noudata laitteen kuljettamisessa tarvittavaa varovaisuutta ja huolehdi laitteen asianmukaisesta käytöstä ja säilytyksestä.
- Huolehdi, että laitteen turvatarra säilyy ehjänä.
- Älä jätä laitetta vartioimatta näkyville, esimerkiksi kulkuneuvoon tai julkiseen tilaan.
- Jos laite katoaa tai varastetaan, ilmoita siitä välittömästi koululle ja tee tarvittaessa rikosilmoitus.
- Huolehdi siitä, että laitteessa on opiskeluun tarvitsemasi ohjelmat.
- Älä asenna ohjelmia, joihin sinulla ei ole voimassa olevaa asianmukaista lisenssiä.
- Huolehdi, ettei laitteeseen tallenneta tekijänoikeussäännösten vastaista tai laitonta sisältöä tai laitetta ei käytetä muutoinkaan lainvastaisesti.
- Älä poista laitteen ohjelmistolukitusta.
- Huolehdi, että laitteen käyttöturvallisuutta parantavat päivitykset tulevat asennettua.
- Palauta laite pyydettyäessä välittömästi koululle.
- Jos toimit sääntöjen vastaisesti, olet korvausvelvollinen aiheuttamastasi vahingosta.
- Palauta laitteen kouluun siinä kunnossa missä sen vastaanotit. Vastuu ei kuitenkaan koske laitteen opiskelukäytön aiheuttamaa tavanomaista kulumista.
- Laitteet eivät ole Kokkolan kaupungin osalta vakuutettuja kotikäytön osalta.
- Kotivakuutus ei oletettavasti korvaa tälle laitteelle aiheutunutta vahinkoa. Vakuutusehdot tulee tarkistaa jokaisen oman vakuutusyhtiön kanssa.

Opintotuki

Lukion opiskelijalla on mahdollisuus Kelan opintotukeen. Opintotukeen opiskelija on oikeutettu seuraavasta kuukaudesta lukien, jona hän täyttää 17 vuotta. Voit saada opintotukea jos opiskelet päätoimisesti. Lukio-opinnot katsotaan päätoimisiksi, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on vähintään 150 opintopistettä. Toisen asteen opinnoissa edistymisesi on riittävää, jos päätoimiseen opiskeluusi kuluva aika ei olennaisesti ylitä opintotukiaikaa, joka suorittamillesi opinnoille on määritetty. Tuki aika on lukiokoulutuksessa 4 lukuvuotta.

Lisätietoja saa www.kela.fi/opintotuki.

Aikuislukioon siirtyvä opiskelija ei ole oikeutettu opintotukeen.

Koulumatkatuki

Koulumatkatukea maksaa KELA.

Voit saada koulumatkatukea, jos

- asut ja opiskelet Suomessa
- koulumatkasi on vähintään 7 kilometriä yhteen suuntaan
- sinulla on oikeus maksuttomaan koulutukseen
- opiskelet toisella asteella eli esimerkiksi lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa
- matkustat kouluun vähintään 10 päivänä kalenterikuukauden aikana.

Täytä koulumatkatuen verkkohakemus OmaKelassa. Hae tukea erikseen joka lukuvuodeksi.

Lisätietoja saa www.kela.fi/koulumatkatuki.

Tapaturmavakuutus

Kokkolan kaupunki on vakuuttanut jokaisen lukiolaisen. Tapaturman sattuessa koulumatkalla, koulussa tai koulun järjestämässä tilaisuudessa tai koulun järjestämällä matkalla (opintomatka, leirikoulu) ota yhteys kansliaan.

OPISKELIJATODISTUS / LUKIOLAISKORTTI

Lukion kansliasta saat tarvittaessa todistuksen opiskelusta lukiossamme. Voit halutessasi liittyä jäseneksi Suomen Lukiolaisten Liittoon (SLL) ja hankkia lukiolaiskortin. Jäsenyydestä ja eduista lisätietoja: <https://lukio.fi>

Piirros Amanda Hagström